

TRIVSELSELINEALEN - HANDLEGUIDE

Børn & Kultur

December 2020

Morsø Kommune

Jernbanevej 7 • 7900 • Nykøbing Mors
Telefon 9970 7000 • www.mors.dk

Oversigt

Oversigt.....	2
Trivselslinealen	3
Fokus på beskyttelsesfaktorer, risikofaktorer og resiliens.	4
Scorer på trivselslinealen.....	5
Trivselslinealen og indsatsstrappen.....	6
Hvem og hvornår skal Trivselslinealen anvendes, og hvem har ansvaret for at den kommer i spil?	6
Trivsel kan måles	7
Trivselslinealen og LØFT	7
Trivselslinealen og SOS	8
Vejledning – sådan anvendes Trivselslinealen	9

Trivselslinealen

Trivselslinealen er et dialogværktøj, der kan anvendes hver gang et barns adfærd eller udvikling vækker faglig undring eller bekymring. Trivselslinealen bruges til at vurdere barnets trivsel på en skala fra 1-5; fra værende i trivsel til truet trivsel. Trivselslinealen er at finde til sidst i dette materiale og kan med fordel printes ud sammen med støtteværktøjet.

Ved at implementere et fælles, gennemgående og genkendeligt værktøj på tværs af Børn & Kultur i Morsø Kommune etablerer vi samtidig et fælles sprog for, hvordan vi taler om børns trivsel/mistrivsel.

Derved styrker vi:

- De fagprofessionelles kompetencer til at tolke et barns signaler på manglende trivsel.
- De fagprofessionelles faglige dømmekraft i forhold til at handle på deres fornemmelse af, at et barn ikke trives.
- At de fagprofessionelle indbyrdes diskuterer deres bekymringer for et barns trivsel, så de i fællesskab sætter ind med tidlig hjælp og støtte.
- De fagprofessionelles kompetencer til at arbejde med børns vanskeligheder, selvom de kan føle sig usikre på, hvordan de skal håndtere disse.
- De fagprofessionelles kompetencer til at fortælle forældrene om deres bekymringer for barnets trivsel og udvikling på et tidligt tidspunkt i problemudviklingen. Også selvom de kan være bekymrede for forældrenes reaktioner og for at komme i konflikt med forældrene.
- Inddragelse af forældrenes perspektiv på professionelles bekymring for deres barn.

Forskellige professionelle kan vurdere barnets trivsel forskelligt på baggrund af forskellige fagligheder og sammenhænge. Det er vigtigt at understrege, at der ikke er nogen facitliste på, hvorledes man anvender Trivselslinealen. Det er i stedet at betragte som et redskab, der skal være meningsfuld for de fagprofessionelle, der anvender den i praksis og samtidig danne afsæt for, hvilken handlinger de professionelle omkring barnet/den unge skal følge op med.

Børn og unges tegn på mistrivsel skal altid ses i den kontekst, barnet eller den unge befinder sig i. For at forstå barnet eller den unges tegn, kan det være hjælpsomt også at se på forældrenes signaler. Det er det samlede billede, som er afgørende for, hvor barnet/den unge placeres på linealen.

Fokus på beskyttelsesfaktorer, risikofaktorer og resiliens.

Trivselslinealen medvirker til at skabe tydelighed i definitionen på de faglige bekymringer og de ressourcer vi ser omkring et barn eller en ung i forhold til:

- Beskyttelsesfaktorer – Dét, der fungerer, ressourcer og undtagelser
- Risikofaktorer – Dét, der bekymrer, problemer og komplicerende faktorer
- Resultat og progression – Dét, der skal ske, den tilstand vi ønsker at skabe i forhold til barnets trivsel og udvikling.

To børn på samme alder med samme risikofaktorer, reagerer vidt forskelligt og vil dermed også kunne placeres vidt forskelligt på Trivselslinealen. Dette hænger nøje sammen med begrebet resiliens. Resiliens er et udtryk for, at nogen børn klarer sig godt, selv om de er udsat for betydelige belastninger/risikofaktorer. Denne "modstandskraft" kan betegnes som summen af barnets beskyttelsesfaktorer, og det handler i høj grad om barnet/den unges reaktion på eller mentale og praktiske håndtering af stress eller vanskelige forhold.

Vigtigt at have for øje:

- Antallet af risikofaktorer
- Risikofaktorerens varighed
- Risikofaktorerens alvorlighed og intensitet
- Om beskyttelsesfaktorerne er virksomme mod risikofaktorerne
- Beskyttelsesfaktorerens varighed

Når du anvender Trivselslinealen kan dit bekymringsniveau både relatere sig til ressourcer og bekymringer med fokus på barnet/den unges trivsel og udvikling på et givet alderstrin, og/eller til ressourcer og bekymringer omkring forældreomsorgen og forældreevnen.

Din bekymring kan både være i forhold til adfærden omkring barnet/den unge og forældrenes omsorg. F.eks. kan du have betydelige bekymringer i forhold til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse, hvor forældrene har fuld omsorg og forældreevne. Det modsatte kan også være tilfældet, hvor vurderingen omkring barnets udvikling og trivsel kategoriseres til god trivsel på Trivselslinealen, og hvor din faglige vurdering af forældrenes omsorg og forældreevne kategoriseres til f.eks. sårbart på Trivselslinealen. Dette giver plads til nuancerede beskrivelser af dels barnet/den unges trivsel og udvikling og dels forældrenes omsorgsevne.

Scorer på trivselslinealen

En scoring af barnets trivsel og udvikling foretages på baggrund af en faglig vurdering ud fra barnets alder, beskyttelses- og risikofaktorer.

Under hvert område på Trivselslinealen er der forskellige ordnede tegn, der indikerer, at et barn befinder sig i dette område. Nedenstående er taget fra KL's "Vejledning til Trivselslinealen"

<https://www.kl.dk/media/19948/introduktion-til-trivselslinealen.pdf>.

Moderat trivsel på Trivselslinealen kan helt overordnet og kort defineres som beskrevet herunder:

Barnets udvikling og trivsel: Barnet er generelt i trivsel, men kan have behov for støtte i forbindelse med en større men forbigående belastning som påvirker barnet fysisk, psykisk eller socialt. Barnet kan have behov for støtte i forhold til at være udsat for lette, men længerevarende belastninger. Barnet kan have en forbigående funktionsnedsættelse eller en funktionsnedsættelse i lettere grad.	Forældrekompetencer: Forældreomsorgen er god. Forældrene søger relevant støtte/råd og vejledning på opfordring eller ved behov. Yder generelt en god omsorg, er nærværende og har indsigt i, og handler på de basale behovs betydning som faste sengetider, sund kost, hygiejne, passende tøj i forhold til årstiden. Søger relevant rådgivning, hvis barnet i en periode ikke trives, f.eks. hos læge, sundhedsplejerske, i dagtilbud eller i skolen
--	--

Sårbar trivsel på trivselslinealen er helt overordnet og kort defineret som:

Barnet/den unges udvikling og trivsel: Barnet/den unge kan have behov for støtte i forhold til gentagne tegn på mistrivsel f.eks. bekymrende sundhedstilstand, vanskeligheder i forhold til fysisk/psykisk udvikling og/eller vanskeligheder i forhold til læring og social kontakt. Der kan være tale om længerevarende vanskeligheder. Barnet/den unge kan have nedsat funktionsniveau af betydelig grad og/eller af længerevarende karakter.	Forældrekompetencer: Forældrenes omsorg kan være midlertidigt reduceret på grund af psykisk eller fysisk sygdom, misbrug eller en aktuel krise ved f.eks. sygdom, skilsmisse, arbejdsløshed, dødsfald. Forældrene søger ikke altid rådgivning, hvis den barnet/unge ikke trives. Omsorgsevnen er god, men på grund af barnets/den unges fysiske eller psykiske vanskeligheder, kan der være behov for støtte.
--	---

Trivselslinealen beskriver helt overordnet og kort truet trivsel som:

Barnets udvikling og trivsel: Barnet kan have brug for støtte i forbindelse med, at han/ hun har været udsat for langvarig betydelig fysisk, psykisk eller social belastning og viser tydelige tegn på at udvikling og trivsel er i fare med evt. dysfunktion til følge. Der er tale om vidtrækkende og langvarige vanskeligheder og belastninger. Barnet kan have brug for støtte i forbindelse med at have været udsat for fysisk overlast f.eks vold eller seksuelle overgreb. Barnet kan have behov for støtte i forbindelse med nedsat funktionsniveau af betydelig grad og/eller af længerevarende karakter.	Forældrekompetencer: Forældrenes omsorg kan være stærkt reduceret grundet f.eks. personlige, psykiske lidelser, sociale, økonomiske og eller netværksmæssige faktorer. Forældrenes omsorg kan være varigt reduceret på grund af fysisk eller psykisk sygdom, misbrug eller en krise
---	--

Trivselslinealen og indsatsstrappen

Det er hensigten, at indsatsstrappen løbende vil blive redigeret og tilpasset de tilbud og indsatser, vi har i Børn & Kultur. Derved vil en vurdering af et barns trivsel samtidig kunne være retningsgivende i forhold til, hvad og hvem der skal tænkes ind i løsningen af problematikken.

Et eksempel:

Et barn vurderes efter en faglig drøftelse at være i sårbar trivsel. Dermed vil der skulle støttes op omkring at få barnet i moderat trivsel/trivsel ved at sætte ind med de handlemuligheder der foreligger i det forebyggende system samt søge råd og vejledning og konsultativ bistand fra CBF og evt. overveje udredning ved CBF alt afhængig af den konkrete problematik. Intentionen er, at man i samme ombæring kan orientere sig i Børn & Kulturs indsatsstrappe og dermed blive guidet i retning af handlemuligheder/indsatser/relevante samarbejdspartnere, der kan iværksættes eller inddrage.

Denne sammenkædning er under udarbejdelse og hænger tæt sammen med KKK-processen. Dog henvises der til dokumentet "Styrket Tværfagligt Samarbejde", som ligger i Mosaikken, og hvor de forskellige områders indsatser er beskrevet.

Hvem og hvornår skal Trivselslinealen anvendes, og hvem har ansvaret for at den kommer i spil?

Trivselslinealen kan anvendes hver gang fagprofessionelle registrerer ændret adfærd hos et barn/en ung. Den kan anvendes af både almen-området og myndighedsområdet til kvalificering af bekymringen/den ændrede adfærd.

Ved afprøvning af Trivselslinealen som prøvehandling skal den anvendes ved fremskudte teammøder for at opnå fælles billeder på bekymringsgraden. Ved brug på fremskudt teammøde kan det anvendes til at samstemme teamets vurderinger – og det kan understøtte kommunikationen med forældrene.

OBS: Forældrene skal orienteres om principperne for trivselslinealen forud for et møde.

Derudover kan de anvendes på stuemøder, på medarbejderteam-møder, ved vurdering af underretninger i Modtagelsen mv., hvor enkelte børn drøftes.

Det er som udgangspunkt lederens ansvar at Trivselslinealen anvendes, men alle kan med fordel tage ejerskab i kontinuerligt brug af den.

Trivsel kan måles

Ved anvendelse af Trivselslinealen kan der dannes et her-og-nu billede af barnet og dets situation. Ved kontinuerlig anvendelse kan den skabe opmærksomhed på både reduceret og forbedret trivsel. Altså et målingsredskab, der kan dokumentere måling af progression og altså også give en pejling på, om der er sat ind med de rette indsatser til barnet/den unge eller familien.

Trivselslinealen, som er udarbejdet af KL, IT-understøttes af DUBU, som er det it-fagsystem som familierådgivningen benytter sig af. Det er dog besluttet, at vi afventer prøvehandling, før der træffes beslutning af at anvende Trivselslinealen i DUBU, da det pt. kun er familierådgivningen, der kan tilgå dette system.

Som udgangspunkt er det at betragte som et tværprofessionelt og inddragende dialogværktøj.

Trivselslinealen og LØFT

Alle ledere har gennemgået kursus i mødefacilitering med udgangspunkt i LØFT og SOS, og dette metodiske fundament kan anvendes forud for/ i samspil med anvendelsen af trivselslinealen. Den løsningsfokuserede tilgang hviler på et anerkendende, ressource- og løsningsfokuseret grundlag, hvor der tages afsæt i, at vi skaber vores virkelighed gennem sproget. Når der anvendes et ressourceorienteret og konstruktivt sprog, bliver der skabt vilkår og muligheder præget af udviklingslyst, selvværd og gå-på-mod. Når sproget har fokus på problemer, fejl og mangler så skabes en virkelighed af kontrol, mistro, og at problemer ikke kan løses. Den værdsættende tilgang har fokus på det, der virker, der hvor vi er kompetente og ressourcestærke. Det er en metode med afsæt i håb og drømme, hvor det undersøges det der virker – det vi lykkes med – det der fungerer.

Metoden har fokus på inddragelse af barn/den unge/ forældre. Familien inviteres til at tage ansvar for at finde løsninger på de problemer, der beskrives. Endvidere lægger metoden op til inddragelse af familiens og barnets private og professionelle netværk. Der tages afsæt i det der bekymrer, og det der fungerer. De konkrete informationer systematiseres og danner grundlag for en samlet vurdering af barnets/den unges behov og trivsel.

LØFT en kontinuerlig proces der justeres ved opfølgende møder, og bruges til at vurdere, om de tiltag, der har været sat i værk for at skabe trivsel og udvikling har haft den tilsigtede virkning, og om der er behov for justeringer.

Trivselslinealen og SOS

Signs of Safety tager udgangspunkt i en løsningsfokuseret referenceramme, hvor samarbejdet med familien udvikles gennem fokus på familiens egne ideer til løsninger samt gennem opmærksomhed på, hvad familien allerede gør, som er konstruktivt. Resultatet er en undersøgelsesproces, som er respektfuld i forhold til familiens integritet og værdier, og som giver konstruktiv information til såvel familien som behandleren.

Undersøgelsen inkluderer et fokus på familiens styrker og ressourcer med henblik på at lave en "balanceret risikobedømmelse". Målet er at sikre barnets trivsel og sikkerhed gennem samarbejde med forældrene og netværket. Målet er at udvikle en handleplan, som inddrager familiens egne løsningsstrategier og kompetencer. Hvad vil vi se ske i forhold til opnåelse af den ønskede progression omkring barnets adfærd og udvikling.

Metoden fokuserer på at inddrage familiens netværk som led i at løse vanskelighederne. Forældrenes forståelse for den professionelle bekymring skal motivere familien til at inddrage deres netværk. Familiens netværk skal i samarbejde med forældrene og de professionelle skabe sikkerhed for barnet/den unge.

Det er derfor vigtigt, at der arbejdes på at finde støtte og opbakning i netværket, både det private og det professionelle, og at netværket inddrages i møderne. Der arbejdes i høj grad med brug af netværksmøder, hvor netværket bliver bekendt med bekymringerne. Til forskel fra andre samarbejds møder, hvor en stor del af tiden bliver brugt på at drøfte bekymringer, skal det private og det professionelle netværk samarbejde med familierne om at skabe positive forandringer.

SOS understøtter det tværfaglige samarbejde omkring udsatte børn og unge, da metoden har fokus på at skabe konstruktive samarbejdsrelationer imellem de professionelle. Dette sker ved, at metoden er designet til at skabe et fælles fokus blandt alle involverede.

Vejledning – sådan anvendes Trivselslinealen

Formålet med Trivselslinealen er at nuancere, udfordre og kvalificere drøftelser og vurderinger. Trivselslinealen kan du bruge alene, men den står stærkest når I er flere omkring barnet, der benytter Trivselslinealen. Selve Trivselslinealen er skematisk opbygget, men da virkeligheden ikke altid kan "kommes i kasser" er det vigtigt, at du kigger nuanceret på barnets trivsel, og ikke tager Trivselslinealen for bogstaveligt. Derfor er det også hensigten at du skal læse vejledningen før du tager Trivselslinealen i brug.

Udover denne vejledning eksisterer der et støtteværktøj, lige til at printe ud og bruge. Støtteværktøjet kan hjælpe dig til at bevare et overblik over de relevante risiko- og beskyttelsesfaktorer når du skal anvende Trivselslinealen i en konkret sag. Der er en meget kompliceret dynamik mellem risiko- og beskyttelsesfaktorer, som vedvarende eller midlertidigt kan påvirke barnets udvikling, og oversigten kan aldrig betragtes som en facitliste. Det er nødvendigt med en kritisk og reflekteret tilgang til begreberne, da de fleste børn/unge både har gode og vanskelige relationer, begivenheder og situationer som kan være givende, men også belastende.

Når du har læst vejledningen, kan du anvende Trivselslinealen – benyt evt. støtteværktøj:

1. Beskriv/kryds af, hvilke beskyttende faktorer der er i forhold til barn, familie, netværk mv. Hent inspiration i støtteværktøjet.
2. Beskriv/kryds af, hvilke risikofaktorer du ser i forhold til barn, familie, netværk mv. Hent inspiration i støtteværktøjet.
3. Med afsæt i risiko- og beskyttelsesfaktorerne, har du nu et øjebliksbillede af barnet med dets individuelle sårbarhed, robusthed og livsvilkår.
4. Gør dig nu en faglig overvejelse ift. hvad der kan gøres i barnets vante miljø (dagpleje, dagtilbud, skole, i hjemmet osv.)
5. Det er nu muligt at se på, hvor på Trivselslinealen barnet skal placeres. Vær opmærksom på, at når et barn placeres på linealen, er det altid et udtryk for dets aktuelle situation og de relationer barnet indgår i på det tidspunkt
6. Vurderingen kan kvalificeres, hvis flere fagfolk omkring barnet laver øvelsen, og I sammen reflekterer over, hvor I placerer barnet.
7. Når du har trykprøvet din vurdering sammen med øvrige fagpersoner, kan du overveje, hvilke aktører du kan inddrage som samarbejdspartnere. I nogle tilfælde kan problemerne klares i den daglige kontekst, som barnet/den unge befinder sig i. Vurderes det, at der er behov for særlig støtte, er det nødvendigt at understøtte med indsatser i forhold til barn/den unge og familie/netværk.

God trivsel

Mistrivsel

Børn som udviser	Trivsel	Moderat trivsel	Sårbar trivsel	Udsat trivsel	Truet trivsel
Barnet 	Barnet udvikles med de almindelige udsving der er: <ul style="list-style-type: none"> - Socialt - Følelsesmæssigt - Fysisk - Læringsmæssigt 	Barnet viser tegn på, at der er noget galt ved en ændret adfærd socialt, følelsesmæssigt, fysisk eller læringsmæssigt	Barnet har sociale, følelsesmæssige, fysiske eller læringsmæssige reaktioner på mistrivsel. Det kan være børn født med fysiske eller psykisk handicap – eller erhvervet handicap	Barnet signalerer dagligt mistrivsel eller forsinket udvikling socialt, følelsesmæssigt, fysisk eller læringsmæssigt	Barnet er i tydelig mistrivsel og forsinket udvikling socialt, følelsesmæssigt, fysisk eller læringsmæssigt. Barnet er truet på sundhed og udvikling.
Forældreomsorg 	God Forældrene søger almindeligt råd og vejledning	Forældreomsorgen kan være god, men kan også være midlertidigt reduceret. Forældrene gør brug af råd og vejledning	Forældreomsorgen er god, men barnet er belastet af andre risikofaktorer. Eller forældrenes omsorg er midlertidigt reduceret. Forældrene vil og er indstillet på samarbejde.	Forældreomsorgen er reduceret. Forældrene er indstillet på samarbejde	Forældreomsorgen er åbenlys mangelfuld og barnets basale behov kan ikke tilgodeses. Fokus på forældresamarbejde.
Tidsperspektiv 		Kort	Kort/længerevarende	Længerevarende	Længerevarende
Aktør 	Dagpleje, vuggestue, skoler, fritidstilbud og hele det forebyggende system	Dagpleje, vuggestue, skoler, fritidstilbud og hele det forebyggende system. Mulighed for råd og vejledning og konsultativ bistand fra CBF. Forældre bør inddrages i bekymringen	Dagpleje, vuggestue, skoler, fritidstilbud og hele det forebyggende system. Mulighed for råd og vejledning og konsultativ bistand fra CBF og evt. udredning ved CBF. Forældre skal inddrages i bekymringen	Sag hos CBF. Tæt samarbejdsrelation til dagpleje, vuggestue, skoler, fritidstilbud og hele det forebyggende system. Mulighed for råd og vejledning og konsultativ bistand fra CBF. Forældre skal inddrages i bekymringen	Sag hos CBF. Tæt samarbejdsrelation til dagpleje, vuggestue, skoler, fritidstilbud og hele det forebyggende system. Mulighed for råd og vejledning og konsultativ bistand fra CBF. Forældre skal inddrages i bekymringen
Tovholder sammen med familien	Det er altid centralt at afklare, hvem der er tovholder i forhold til bekymringen, sammen med familien	Det er altid centralt at afklare, hvem der er tovholder i forhold til bekymringen, sammen med familien	Det er altid centralt at afklare, hvem der er tovholder i forhold til bekymringen, sammen med familien	Det er altid centralt at afklare, hvem der er tovholder i forhold til bekymringen, sammen med familien	Det er altid centralt at afklare, hvem der er tovholder i forhold til bekymringen, sammen med familien.

STØTTEVÆRKTØJ.

De angivne risiko- og beskyttelsesfaktorer er hentet fra forskning og faglitteratur, ved inspiration fra andre kommuner og på baggrund af fagpersoners praksiserfaring. Listen er ikke udtryk for en udtømmende liste.

Barnets navn:
Dato:

Beskyttelsesfaktorer		Risikofaktorer		
Barnet	<ul style="list-style-type: none"> ○ Afbalanceret temperament ○ Positiv social orientering ○ Konstruktiv brug af evner ○ Positiv selvopfattelse ○ Aktivt fritidsliv ○ Kombination af autonomi og evne til at bede om hjælp, når der er behov for det ○ Gode kommunikative evner ○ Problemløser/konfliktløser ○ Kan se sig selv udefra og andre indefra ○ Empatisk ○ Kan sætte mål, holde ud og fuldføre ○ Kan udsætte egne behov og regulere impulser 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kan samarbejde ○ Gode skolefaglige præstationer ○ Høj skolemotivation ○ Viden om de forhold, der er belastende for barnet (fx diagnosekendskab) ○ Viden om, at ydre belastende faktorer netop er ydre – og altså ikke er barnets skyld ○ Hensigtsmæssig, og kritisk tilgang til, brug af sociale medier ○ Sundt tilknytningsmønster 	<ul style="list-style-type: none"> ○ For tidlig født/lav fødselsvægt ○ Problematisk temperament (fx udadreagerende eller indadvendt) ○ Selvskadende adfærd ○ Tilknytningsforstyrrelse ○ Medfødt eller erhvervet fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, såsom hørenedsættelse, ADHD/ADD, Tourette, OCD, angst, Autismespektrumforstyrrelser mv. ○ Ordblind ○ Sproglige vanskeligheder ○ Lavt selvværd 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Mobning ○ Anbragt udenfor hjemmet ○ Adopteret ○ Traumatiseret ○ Graviditets- og fødselskomplikationer ○ Alvorlig/længerevarende sygdom ○ Omsorgssvigt ○ Utilstrækkelig hygiejne ○ Misbrug/afhængighed ○ Høj grad af motorisk uro ○ Motoriske vanskeligheder (sansemotorisk, grov- eller finmotorik) ○ Uhensigtsmæssig brug af sociale medier
Forældre	<ul style="list-style-type: none"> ○ Positiv forælder-barn-relation i de første barndomsår ○ Varm, støttende og udviklingsfremmende relation til mindst én af forældrene eller anden omsorgsperson ○ Gode søskendeforhold ○ Gode positive relationer til personer i større familiesammenhæng (fx bedsteforældre m.m.) ○ Forælders evne til at sætte og formidle klare regler og forventninger ○ Forælders evne til at have overblik over, hvor barnet befinder sig udviklingsmæssigt, og hvordan det har det ○ Forælder i stabilt arbejde med gode kollegiale relationer 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Meget ung mor/far ○ Manglende kvalitet i det tidlige forælder-barn samspil ○ Manglende interesse/støtte fra forælder ○ Depression hos forælder ○ Psykisk ustabilitet eller psykisk sygdom hos forælder ○ Langvarig arbejdsløshed ○ Selvmordstruet ○ Forælders/søskendes død - især selvmord ○ Kriminalitet ○ Misbrug/afhængighed ○ Aggressiv eller autoritær opdragelsesstil ○ Eftergivende opdragelsesstil 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dårlige søskenderelationer ○ Sygdom/handicap i familien ○ Vold i hjemmet ○ Seksuelle overgreb ○ Vanrøgt ○ Forældre som selv er vokset op med omsorgssvigt, overgreb eller mishandling ○ Familien har uafklaret opholdsstatus i landet ○ Længerevarende, højt og alvorligt konfliktniveau mellem forældre og/eller mellem forældre og deres sociale netværk ○ Overbeskyttende forældre ○ Skilsmisse/sammenbragt familie Relativ fattigdom ○ Uklare grænser og forventninger ○ Utraditionel familie/levevis 	
Netværk/nærmiljø	<ul style="list-style-type: none"> ○ Flere personer udenfor familien støtter barnet ○ Gode relationer til de voksne i dagtilbud/skole ○ Tydelige og realistiske forventninger til barnet ○ Anerkendende, inkluderende og støttende miljø i dagtilbud/skole/fritidstilbud ○ Positive relationer til jævnaldrende ○ Positive og prosociale venner ○ Aktiv deltagelse i et fritidstilbud 	<ul style="list-style-type: none"> ○ God og tydelig klasseledelse, med klare regler og velorganiseret struktur ○ Fortrolig og omsorgsfuld voksen ○ Når mange risikofaktorer er til stede: at have adgang til støttende voksne, som har positiv, hyppig og langvarig kontakt med barnet ○ Måltrettet og respektfuld kommunikation mellem dagtilbud/skole og hjem 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fysiske, psykiske og seksuelle overgreb fra mennesker uden for familien ○ Anden etnisk baggrund/kultur ○ Socialt belastet boligområde ○ Dagtilbud/skole med høj andel af socialt belastede børn ○ Manglende eller mangelfuld støtte fra de professionelle voksne ○ Negativt miljø i dagtilbud/skole ○ Negativ voksen-barn-relation i dagtilbud/skole 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Svag klasseledelse med uklare regler og manglende struktur i skolen ○ Lavt niveau af forældreinvolvering i dagtilbud/skole ○ Højt fravær fra dagtilbud/skole ○ Udelukkende del af fællesskaber via medier, hvor man ikke er sammen fysisk ○ Mangelfuld eller uhensigtsmæssig kommunikation mellem skole/dagtilbud og hjem ○ Ingen fortrolig voksen